

64. Академик г. д-р Јован Ердељановић прочитао је своју приступну академску беседу „Старина и значај племенских предања у Срба“.

65. Претседник Академије прогласио је г. Ердељановића за правога члана Српске краљевске академије овим говором:

Господине Академиче,

По развитуку своје наука се данас налази у периоду синтезе разних погледа и струја. Та појава у еволуцији научне мисли види се и на Етнографији и Етнологији. Границе, које су их раније издвајале, губе се и оне, и једна и друга, налазе се у периоду стапања њихових система. То је у осталом сасвим природно. Објекат и једне и друге је човек, као зоон политикон, као социјално биће, и разлика између Етнографије и Етнологије била је само у томе, што се прва бавила само компаративним студијама материјалне културе и физичке организације живота народа и раса, док је Етнологија залазила у генетичке и компаративне студије духовних појава живота народа, тј. у испитивања моралног и интелектуалног карактера њихова, у компаративне студије социјалних појава и социјалне организације њихове итд. По томе се већ виде не само њихове међусобне тесне везе, већ и њихова сродност са Антропологијом. Та сродност је тако велика да су оне у англосаксонском културном систему, тј. баш у оном систему који је нарочито познат са својих студија

о човеку као социјалном бићу, обе ушле у систем Антропологије — прва у Физичку, а друга у Културну антропологију.

На Балкану уопште, па и у нас, Етнографија и Етнологија сматрају се и данас још као одвојене науке. Ви сте међутим покушали да их обе повежете у један систем и да их у јединству тога система и прикажете. То је свакојако један знаменит преокрет не само у еволуцији наше науке, већ, допустите ми да вам кажем, и у еволуцији самих Ваших схватања. По ранијим Вашим погледима Етнографија није улазила у систем Етнологије. Тек доцније студије Ваше увериле су Вас да су Етнографија и Етнологија органски везане једна за другу и да према томе не могу постојати две науке о стварању и развитуку свих народа на свету, већ само једна, која ће у своје систему обухватити и етнографију и етнологију и у њему изградити статику и динамику оних мисли које су човечанство водиле на путу његова развитака.

Ваш научни рад у првом почетку своје био је посвећен прикупљању и сређивању грађе за испитивање насеља наших земља. По том карактеру своје први Ваши прилози

науци припадали су дакле Антропоеографији. Али и у тим прилозима било је већ много и етнолошке грађе. У даљем развиту Вашем Ви сте се готово без изузетка бавили проблемима Етнологије и у области те науке Ви сте израдили читаву једну серију студија било као самостални испитивач, било као организатор њезин у нас. Ја ћу поменути само неколике Ваше радове: Доње Драгачево; Кучи, племе у Црној Гори; Братоножићи, племе у Црногорским Брдима. Упутства за испитивање народа и народног живота; Постанак племена Пипери; Етничко сродство Бокеља и Црногораца; Етнички положај Срба Старе Србије и Македоније међу Јужним Словенима; Трагови најстаријег словенског слоја у Банату; Испитивање народног живота и обичаја у Војводини; Стара Црна Гора; О пореклу Буњеваца итд.

Због значаја Вашег научног рада Српска краљевска академија изабрала Вас је за правога члана свога. Тим избором она је само извршила своју дужност. Мени је особито задовољство што Вас у овом свечаном годишњем скупу Српске краљевске академије према члану 14 Закона о Академији могу прогласити

за правога члана њезина, додељујући Вам тим сва права која по закону правим члановима припадају.